

Vlaams
Parlement

vergadering **C213**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 26 april 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de voorbereidingen voor de invoering en uitrol van de museumPASSmusées – 1615 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de toekomst van het streekgerichte bibliotheekbeleid – 1618 (2017-2018)	5

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de voorbereidingen voor de invoering en uitrol van de museumPASSmusées – 1615 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ik vraag nog eens om een stand van zaken in verband met de invoering van de museumPASS. Ik denk dat dit ondertussen in volle ontwikkeling is. U hebt dan in handen gegeven van CultuurNet Vlaanderen, dat de opdracht heeft gekregen iedereen hierbij te begeleiden. De uitrol is voorzien voor september 2018.

Op basis van de antwoorden op eerdere vragen om uitleg en schriftelijke vragen hebben we informatie over de praktische voorbereidingen gekregen. Er zijn werkgroepen waarin de vertegenwoordigers van de betrokken musea aan de uitwerking werken. Ze stellen een zakelijk samenwerkingsmodel op, ze bereiden de marketing voor van de invoering van de museumPASS en ze geven de ontwikkeling van het platform vorm.

Uit uw antwoord op een eerdere schriftelijke vraag blijkt dat ondertussen veertig musea een intentieverklaring hebben ondertekend om hieraan mee te werken. Er is een mooie spreiding over Vlaanderen, Brussel en Wallonië. De Vlaamse Gemeenschap heeft eenmalig voorzien in 300.000 euro als bijdrage voor de startkosten en voor de integratie met de reeds bestaande instrumenten. In uw antwoord op een schriftelijke vraag van de heer De Clercq heeft u verklaard dat de Waalse Regering en de Federale Regering worden warmgemaakt om aan dit project de nodige steun te geven. Dat klinkt allemaal zeer goed.

Minister, gaat het nog altijd om veertig musea of hebben zich ondertussen nog meer musea bij die intentieverklaring aangesloten?

Hebt u tijdens het overleg met de Federale Regering en de Waalse Regering over de invoering van de museumPASS gesproken over het samenwerkingsmodel, de gezamenlijke marketing en de financiële bijdrage? Zullen, specifiek met betrekking tot dit laatste punt, ook andere gemeenschappen middelen uittrekken voor de invoering van de museumPASS? Zal de 300.000 euro die de Vlaamse Gemeenschap uittrekt, volstaan om de startfase van het project te faciliteren? Zullen ook andere instanties hieraan meehelpen? Zijn er op dat vlak nieuwe evoluties?

Hoever staat de concrete uitrol? Wat het zakelijk samenwerkingsmodel betreft, is de cvba met sociaal oogmerk opgericht. Moeten op dat vlak nog andere zaken gebeuren? Hoeven we met de marketinginstrumenten die zullen worden ingezet? Wat is de stand van zaken met betrekking tot het ontwikkelingsplatform?

Zodra we daar allemaal een antwoord op hebben, blijft nog de laatste vraag over. Volgens de timing is de uitrol voor september 2018. Is dit nog altijd haalbaar of moeten we een nieuwe datum vooropstellen?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, het gaat vandaag gelukkig al om meer dan negentig musea. De verhouding tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap is evenwichtig. Uiteraard zijn er ook Brusselse musea die hieraan deelnemen en deel uitmaken van het pakket van musea die de intentieverklaring hebben ondertekend.

Ik kan de namen van die musea voorlopig nog niet vrijgeven. Vanwege de vertrouwelijkheid communiceert de opvolger na de naamsverandering van Cultuur-Net op dit ogenblik niet over individuele namen. Wanneer het een en het ander zal worden gelanceerd, spreekt het voor zich dat de namen vanzelf zullen worden vrijgegeven. Indien dat niet zou gebeuren, zou niemand weten waar hij met de museumPASS naartoe kan gaan. Ze willen echter nog even afwachten.

Normaal gezien, hebben we op dit ogenblik het tipping point van de kritische massa bereikt. Het is de bedoeling dat er nog andere musea bijkomen. Ik heb deze week trouwens nog een interessant gesprek gehad met staatssecretaris Demir. Ook een aantal federale musea hebben hun medewerking toegezegd.

De Vlaamse Gemeenschap is geen rechtstreekse contractant ten aanzien van de musea en kan bijgevolg op dit ogenblik geen informatie vrijgeven. Een aantal zaken komen zeker aan bod in mijn antwoord op de schriftelijke vraag van de heer De Clercq van 23 januari 2018.

Mevrouw Coudyser, u hebt me ook een aantal vragen over de middelen gesteld. De publieke vzw en de cvba MuseumPASSmusées ontvangen geen andere financiering dat wat al is gegeven. Het klopt dat de Vlaamse overheid als enige overheid mee startkapitaal of investeringskapitaal heeft aangebracht. Verder heeft het Prins Filipfonds als oprichtende vennoot nog een kleine som naar elk van de museumverenigingen doorgestort.

Ik zal het kort samenvatten, maar ik weet niet of allemaal nog exact klopt. Anderhalf jaar geleden hebben de initiatiefnemers ons gecontacteerd met de mededeling dat ze eigenlijk 600.000 euro nodig hadden om te starten. Wij hebben toen toegezegd de helft te geven. Dat is inmiddels gebeurd. De andere helft hoest de cvba door middel van een lening zelf op. De cvba gelooft dat de cijfers in hun businessmodel dit rechtvaardigen en dat ze alles zal kunnen recupereren. Dat bedrag was nodig, zeker om zaken mogelijk te maken als het IT-platform waarop alles wordt gegrondvest. Deze subsidie dient enkel om de opstart te financieren. Met de subsidie zal met name het platform voor het beheer van de museumpas worden uitgebouwd. Die ontwikkeling vordert en het geplande bedrag zou moeten volstaan. De overige financiering van het project gebeurt door eigen vermogen en leningen.

Het contract met de musea is voorbereid en wordt momenteel voorgelegd aan de musea die een intentieverklaring hebben ondertekend. Dit komt in een beslissende fase terecht. De vier oprichtende vennoten hebben op 26 januari 2018 de cvba opgericht die dit alles mogelijk maakt.

Het zijn de drie Belgische museumverenigingen, zijnde het Vlaams Museumoverleg, de Brusselse Museumraad en ICOM BELGIQUE/Wallonie-Bruxelles en publiek als operationele partner.

Welke marketinginstrumenten zullen worden ingezet? De marketing zal breed zijn, en dus aanwezig in de media, op sociale media en ondersteund door en in de deelnemende musea. Een opdracht aan een reclamebureau werd reeds gegund, niet door mij maar door de vennootschap, en het gedetailleerde marketingplan is in opmaak.

De aanbouw van het platform waarop alles moet draaien, schiet goed op en is op schema voor de lancering. En ja, de timing is haalbaar, want zowel de technische ontwikkeling als het marketingplan richten zich op september 2018, zoals aangekondigd, voor de publieke lancering. Voorafgaand daaraan wordt nog in de nodige voorbereiding en opleiding bij de musea voorzien. Er is geen indicatie dat deze timing niet haalbaar is.

Mevrouw Coudyser, mijn antwoord is iets korter dan gewoonlijk. Dat heeft te maken met het feit dat, wanneer ik hierover communiceer, ik dat toch ook graag in de toekomst, wanneer het publiek wordt, met mijn Franstalige collega wil doen. Anders zou men mij ervan verdenken alleen met primeurs te gaan lopen. Maar ik ben toch blij u eigenlijk goed nieuws te brengen. We zitten volledig op schema en binnenkort zal het startschot wel worden gegeven.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ik ging ook zeggen dat alles inderdaad op schema zit. Op zich is dat wel goed nieuws, want we hadden het zo vooropgesteld. Er zijn ook geen bijkomende zaken die uit de lucht vallen en waar nog een antwoord op moet worden gevonden.

Ik denk dat het aantal van negentig musea – ook al ken ik de namen niet – een evenwichtige verhouding is met regionale spreiding, rekening houdend met de grootte van de musea. Dan is inderdaad de kritische massa om toch te kunnen starten, behaald. Ik ben er ook van overtuigd dat op basis van de marketing en het lopende project, zich ook nog extra musea zullen aansluiten.

Ik kijk uit naar de lancering in samenspraak met uw collega's.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Mijn voorgangster, Caroline Bastiaens, heeft in het verleden hierover zeer vaak vragen gesteld. Vanuit CD&V zijn we zeer blij om te zien hoe het hele traject verloopt en dat het in beweging is gezet met grote betrokkenheid vanuit de sector. We kunnen daar enkel blij en tevreden om zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de toekomst van het streekgerichte bibliotheekbeleid – 1618 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, minister, collega's, hier en daar hoor ik dat de openbare bibliotheken zich zorgen maken over de toekomst van het streekgerichte bibliotheekbeleid (SBB), een van die onderdelen die van de provincies vanaf 1 januari is overgekomen naar de Vlaamse overheid. De voorbije jaren waren er vijf SBB's, samen minstens veertien werknemers, bij de Vlaamse overheid zijn er nu nog vijf als een cel bovenlokaal bibliotheekbeleid. Zij werken nu blijkbaar onder begeleiding van een externe consultant aan een visienota en een actieplan voor 2018-2019.

Daarnaast blijft er onduidelijkheid over de vormgeving van het nieuwe steunpunt lokale en bovenlokale cultuurwerking. Of dat, in het kader van het lokaal cultuurbeleid, een rol zou krijgen in de ondersteuning van de openbare bibliotheken, is uiteraard vandaag nog onduidelijk.

Wat zal er dan gebeuren met de nieuwe cel bovenlokaal bibliotheekbeleid, binnen de administratie, na 2019? Er zijn verschillende initiatieven, en ik spreek dan nog niet eens over de vormgeving van het Vlaams Academisch Centrum voor Wetenschappen en Kunsten (VLAC) en van het platform van de openbare bibliotheken dat vandaag in Cultuurconnect aanwezig is. Blijft die cel actief binnen het Departement Cultuur,

Jeugd, Media? Wordt ze onderdeel van het nieuwe steunpunt? Is het een uitdoofscenario? Twee van de vijf medewerkers gaan immers naar verluidt binnenkort met pensioen. Het is ook niet duidelijk of de opdracht van de consultant verder reikt dan 2019. En het is ook niet duidelijk wat er vanaf 2020 met de cel zal gebeuren.

Laat het duidelijk zijn: de achtergrond van mijn vraag is dat ik graag een coherente aanpak wil zien van het streekgerichte bibliotheekbeleid op het Vlaamse niveau. De vrees leeft dat een en ander geruisloos zal verdwijnen en dat er zo opnieuw ondersteuning voor de sector verloren gaat.

Ik verwijs ook naar het artikel in het tijdschrift META van de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek, Archief & Documentatie (VVBAD) van 2018, nummer 2, dat ook de bron was voor deze vraag.

Minister, krijgt het nieuw vorm te geven steunpunt een rol in de ondersteuning van het lokale cultuurbeleid en/of van de bibliotheken? Hoe zal dat concreet worden uitgewerkt? Wat er zal er gebeuren met de nieuwe cel bovenlokaal bibliotheekbeleid, binnen de administratie, na 2019? Blijft die cel actief binnen het Departement Cultuur, Jeugd en Sport? Wordt ze onderdeel van het nieuwe steunpunt? Is het een uitdoofscenario? Reikt de opdracht van de consultant verder dan 2019?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Collega's, wat met het steunpunt en het streekgerichte bibliotheekbeleid en de ondersteuning? Ik wil u graag even schetsen wat de actuele plannen zijn zowel met betrekking tot de oprichting van het steunpunt lokale en bovenlokale cultuurwerking als met betrekking tot de overdracht van het streekgerichte bibliotheekbeleid. Deze beide trajecten lopen parallel en zullen in de nabije toekomst vervlechten.

Artikel 30 van het voorontwerp van decreet betreffende de bovenlokale cultuurwerking, dat we zo meteen zullen bespreken en inleiden, omschrijft duidelijk de opdrachten van het op te richten steunpunt. Ten eerste, praktijkondersteuning voor de actoren in het lokale en bovenlokale veld, een actieve dienstverlening verzorgen op het vlak van deskundigheidsbevordering en kwaliteitszorg over de verschillende functies, door informatie, vorming, begeleiding, kennisuitwisseling en bevordering van samenwerking. Ten tweede, beleidsondersteuning en onderzoek: op basis van permanente evaluatie en het onderzoek dat daarvoor nodig is, een bijdrage leveren aan een continue ontwikkeling en correcte beeldvorming van het lokale en bovenlokale culturele veld en het overheidsbeleid op dat gebied. Ik heb dan ook mijn departement de opdracht gegeven om samen met consultant Koen Vandyck deze opdracht verder uit te werken, natuurlijk op basis van de decretale voorschriften en verder bouwend op de aanbevelingen in het rapport-Vandyck-Larock, dat in het najaar van 2017 werd opgeleverd.

In zijn rol als procesbegeleider zal de consultant daarbij een beroep doen op de inbreng van de belangrijkste actoren in dit beleidsverhaal. Met andere woorden: wie zit er in het 'voorgeborchte', als ik het zo mag noemen, van dit steunpunt? Dat zijn de organisaties die u niet zullen verrassen: de Vereniging Vlaamse Cultuur- en gemeenschapscentra (VVC), VVBAD, Vlabra'ccent en het Forum voor Amateurkunsten, maar ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG), die vragende partij is voor deze oprichting als belangrijk betrokken partner.

Het rapport wordt aangeleverd tegen eind mei 2018. Ik besef ook dat het desgewenst aan mij is om over de tien bevindingen van de heer Vandyck die eind vorig jaar werden vooropgesteld, nog voor de feestdag van 11 juli de stand van zaken te geven, niet alleen over het steunpunt maar ook over het bredere gegeven, namelijk welke van de tien aanbevelingen worden uitgevoerd en waarom. Dit particuliere punt moet eind mei verder worden uitgeklaard; het is dus wel degelijk de bedoeling

om in juni, begin juli ten laatste, beslissingen te nemen, om de eenvoudige reden dat we anders toch een beetje onder tijdsdruk komen te staan voor een verdere uitvoering in deze legislatuur. Maar het is goed dat die tijd er nog even voor genomen wordt door de heer Vandyck, omdat zijn aanpak toch behoorlijk vertrouwenwekkend gebleken is ten aanzien van het veld. Dat is altijd goed.

Ik verwacht in het rapport een advies met betrekking tot: een ontwikkelingssce-nario op korte en langere termijn, en dit in het kader van de prioritering van de opdrachten; de opmaak van een organisatiestructuur, met name het beheer en een organigram; een voorzet ten aanzien van de noodzakelijke expertise- en competentieprofielen, zeker voor wat de startfase betreft; en ten slotte uiteraard ook een basis personeel- en financieringsvoorstel. Het spreekt dus voor zich dat alle lokale actoren, inclusief de cultuur- en gemeenschapscentra en uiteraard de openbare bibliotheken, terecht zullen kunnen bij dit nieuwe steunpunt voor praktijkondersteuning, deskundigheidsbevordering en coaching.

Dan kom ik bij het streekgerichte bibliotheekbeleid. Parallel loopt, in opdracht van de cel bovenlokaal bibliotheekbeleid van het departement, een participatief traject waarin gewerkt wordt aan een visienota en een actieplan voor 2018-2019, specifiek in functie van de warme overdracht van het streekgerichte bibliotheek-beleid. Dat traject wordt eveneens begeleid door een externe consultant en om-vat een intern traject waarin de lijnen worden bepaald voor ondersteuning van het streekgericht bibliotheekbeleid door het departement en een extern traject waarmee er draagvlak gecreëerd wordt binnen de sector. De noden en verwach-ting van de sector ten opzichte van het streekgerichte bibliotheekbeleid worden in kaart gebracht via een enquête en afgetoetst tijdens een denkdag op 17 mei aanstaande. De resultaten van dat traject zullen dan eind juni 2018 op tafel moeten liggen. Die zaken komen dus wel degelijk samen.

Dan was er uw vraag over de nieuwe cel bovenlokaal bibliotheekbeleid en een aantal verontrustende geluiden of tekenen van uitdoofscenario of andere. De cel waarvan sprake wordt geen onderdeel van het nieuwe steunpunt lokale en bo-venlokale werking, aangezien het DNA en de focus van het steunpunt niet louter sectoraal gericht zijn en het bovendien het lokale beleid overstijgt. Het spreekt wel voor zich dat in het steunpunt in de nodige competenties en expertise op die deelterreinen moet worden voorzien. Tot nader order zal de cel bovenlokaal bibli-otheekbeleid opereren vanuit het team Transversaal en Bovenlokaal binnen het departement – zie de reorganisatie van de administratie.

De denkoefening die momenteel binnen de cel bovenlokaal bibliotheekbeleid loopt, focust in de eerste plaats op de transitie 2018-2019, maar kijkt ook wel verder, wetende dat de focus van de cel bovenlokaal bibliotheekbeleid zal veran-deren wanneer het steunpunt zijn opdrachten opneemt. De resultaten van de bovenbouw oefening worden meegenomen in de opmaak van het actieplan van de cel bovenlokaal bibliotheekbeleid, en vice versa.

Van een uitdoofscenario is helemaal geen sprake. De zogenaamde inkrimping van de provinciale bibliotheekcellen is een gevolg van meerdere bewegingen. Eerst en vooral was er een substantiële verschuiving van competenties naar Cultuurcon-nect. Daarnaast werden enkele beleidslijnen die binnen de provincies werden uitgevoerd door de bibliotheekcellen, gemigreerd naar een uitvoering op teamni-veau, zoals bijvoorbeeld het transitierglement en de opvolging van de gevangen-isbibliotheken. Daar is inderdaad ook wel een efficiëntieoefening of een lichte reorganisatie gebeurd, maar die mensen zijn dus niet weg.

Ten slotte moeten we ook bekennen – niet ik, maar anderen moeten dat beken-nen – dat binnen enkele provinciebesturen na de zomer van 2014 tegen de af-spraken in – het spijt mij dit te moeten zeggen – toch wel een afbouw gebeurde

binnen deze taakstelling. In die zin zal het nu aan mij, aan ons, zijn om te remediëren en dit euvel op termijn te corrigeren. Ik kan wel stellen dat de vrees van de sector te begrijpen valt, maar niet terecht is, en dat de bibliotheken ook na 2020 op de nodige ondersteuning zullen kunnen rekenen. De twee oefeningen die ik u net geschetst heb, zullen daar ook toe bijdragen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Dank u wel, minister, voor de stevige verduidelijking. Ik ben blij om te horen dat in het licht van het steunpunt en de taakstelling ervan ook de openbare bibliotheken, naast gemeenschapscentra en andere initiatieven, terecht een plek zullen krijgen en ook ondersteuning zullen krijgen. Dat is een goede zaak. Ik ben ook blij om de timing daarvan te horen, want die kenden wij eigenlijk niet. Voor ons is dat relatief nieuws. Dat is allemaal prima.

Ik heb ook geen probleem met wat het departement doet op het vlak van bovenlokaal bibliotheekbeleid, maar we moeten alleen opletten dat we op termijn wel een goed afgestemd geheel maken. Ik ben een beetje bekommerd. Ik krijg zo'n beetje een halo-effect, minister. We hebben indertijd nog een Vlaams Centrum voor Openbare Bibliotheken (VCOB) gehad in Vlaanderen, en een Bibnet, weet u nog wel? De bekommernis is dat je te veel plekken krijgt waar aangrenzende – dat gaat dan nog – of overlappende – dat is niet interessant – activiteiten gebeuren. Het bibliotheeksysteem wordt verder vormgegeven in de schoot van Locus. Ik zeg niet dat het fout zit. Ik zeg alleen dat je dan een aantal plekken hebt waar er ondersteuning is. Ik heb er vier: Cultuurconnect, het departement, het nieuwe steunpunt, maar ook de VVBAD, waarvan ik uitga dat die ook nog een rol wil spelen. We moeten maken dat we toch een efficiënt en stevig geheel hebben.

Ik hoor uw intentie duidelijk. U zegt: 'Geen uitdoofscenario's, ik wil de ondersteuning blijven doen'. Dat stelt mij gerust. Wat ik projecteer, is een wat langer verhaal. Het zou mijns inziens goed zijn om dat voor een stuk mee te nemen in de oefening van Vandyck, bij de besluitvorming, dat de rollen van die verschillende spelers goed uitgeklaard worden, niet alleen intern in dat steunpunt, maar ook hoe zij zich verhouden ten aanzien van de administratie, van Cultuurconnect, van belangenbehartigers enzovoort.

Ik ben ook een beetje boos als ik hoor dat als de provincies vernemen dat die taakstelling verhuist naar het Vlaamse niveau, zij dan de ondersteuning van hun bibliotheken in hun gebied loslaten, door mensen te laten vertrekken of in andere diensten van de provincie onder te brengen. Het spijt mij, maar ik vind dat eigenlijk niet netjes ten aanzien van de intentie om openbare bibliotheken te ondersteunen. Ik begrijp de institutionele strijd die er is wel een beetje, maar op die manier zijn onze bibliotheken daar vandaag wel een beetje het slachtoffer van, en dat is ook niet netjes. In elk geval bedankt voor het antwoord.

Marius Meremans (N-VA): Ik wil eerst en vooral de heer Caron danken voor de vraag. Ook bedankt voor de verduidelijking die u gegeven hebt, minister. Het lijkt me logisch dat de bibliotheken worden opgenomen in dat steunpunt, want je werkt met een integraal cultuurbeleid. Daar hoort een cultuurcentrum bij, daar hoort de bibliotheek bij, daar hoort alles bij wat met lokaal en bovenlokaal cultuurbeleid te maken heeft. Maar zoals de collega heeft aangehaald, is het een bekommernis, die we ook in onze conceptnota hebben opgenomen, dat duidelijk het onderscheid moet worden gemaakt wie welke rol opneemt. Dat is enorm belangrijk. Hopelijk wordt dat ook duidelijk in de timing, dat daar een goed onderscheid wordt gemaakt en dat we inderdaad geen overlapping of dubbel werk hebben. Ook wat betreft de verhouding tussen steunpunt en departement is het belangrijk om te zien wie wat precies gaat doen. Maar goed, we zijn dan in blijde verwachting, als de zomer volop losbreekt – zoals u zegt: tegen de Vlaamse feestdag. Het kan niet mooier.

Ik neem ook akte van wat u gezegd hebt over de provincies. Het is wat ik ook in het verleden al heb aangehaald: er zijn bepaalde verschuivingen gebeurd binnen provincies die niet altijd even netjes waren. Het geldt trouwens niet voor elke provincie, maar bepaalde provincies hebben zich eraan bezondigd. En jammer genoeg is het veld daar dan inderdaad soms de dupe van. We kijken uit naar het late voorjaar, waarin we dat allemaal gaan bekijken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.